

Br:02-03-10470/1

Podgorica, 08. jul 2019. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
-n/r ministra, g-dina Pavla Radulovića-

Na osnovu Vašeg akta broj: 113-104/22, kojim se traži mišljenje na tekst Predloga plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035), Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) je rezultat revizije i ažuriranja Strateškog master plana za kanalizaciju i otpadne vode u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore (2005-2029) i Master plana odvođenja otpadnih voda crnogorskog primorja i opštine Cetinje (2005-2029).

Kroz Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori utvrdiće se potrebe izgradnje postrojenja za tretman otpadnih voda i kanizacione mreže i optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko-tehnoloških, prostorno-funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Na tekst Predloga plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent ukazujemo da će implementacija mjera iz Predloga plana izazvati određene troškove građanima usljed povećanja cijena vode, čiji su iznosi regulisani drugim propisima. Naime, Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima predviđa se postepeno izjednačavanje cijena komunalnih usluga, koje podrazumijeva povećanje cijena komunalnih usluga za fizička lica do nivoa cijena za pravna lica, u periodu od pet godina od dana stupanja Zakona na snagu. Povodom navedenog, od strane Ministarstva finansija, ukazano je na potrebu dodatnog razmatranja ovih cijena s obzirom da bi njihovo povećanje imalo direktan negativan uticaj na standard građana Crne Gore. Ovo je konstatovano u Mišljenju na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima, akt broj 02-03-7466/1, od 18. juna 2019. godine.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da je za implementaciju aktivnosti iz dostavljenog Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori do 2035. godine, podrazumijevaju izdvajanje od 472,00 mil. €. Navedena sredstva namijenjena su potpunoj izgradnji postrojenja za tretman komunalnih orpadnih voda i proširenju kanizacionih sistema u svim prepoznatim aglomeracijama. U strukturi finansiranja predviđeno je učešće EU fondova (bespovratnih sredstava) 255,4 mil. € (54%), dok su nacionala sredstva (Državni budžet, lokalne budžete, Eko fond), predviđeni u iznosu od 201,00 mil. € (43 %) i ostali izvori (krediti, bilateralna). Obezbeđenje finansijskih sredstava za implementaciju Plana, nije predviđeno jednokratno, već u višegodišnjem periodu do 2035. godine.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, ukazuje da će sredstva potrebna za implementaciju Predloga Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) biti predmet razmatranja prilikom planiranja godišnjih zakona o budžetu. Takođe, ukazujemo da je aktivnosti predviđene ovim planom potrebno uskladiti sa sredstvima odobrenim, nosiocima aktivnosti, godišnjim zakonima o budžetu, dok je aktivnosti koje su predviđene da se finansiraju iz donacija i sredstava stranih partnera, potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja istih.

S poštovanjem,

MINISTAR

Darko Radunović

[Handwritten signature]

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

NAZIV PROPISA

Predlog Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) je rezultat revizije i ažuriranja Strateškog master plana za kanalizaciju i otpadne vode u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore (2005-2029) i Master plana odvođenja otpadnih voda crnogorskog primorja i opštine Cetinje (2005-2029). Donošenjem Plana će se omogućiti uspostavljanje strateškog okvira za period 2020-2035 u oblasti komunalnih otpadnih voda.
- Strateški master plana za kanalizaciju i otpadne vode u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore (2005-2029) i Master plana odvođenja otpadnih voda crnogorskog primorja i opštine Cetinje (2005-2029) su usvojena još 2005. godine i bilo je neophodno ažuriranje imajući u vidu da je u međuvremenu došlo do realizacije velikog broja investicija i promjene stanja na terenu kad je u pitanju izgradnja PPOV-a i kanalizacione mreže, kao i da je unaprijeđen zakonski okvir kroz donošenje Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama ("Službeni list Crne Gore", br. 002/17) i podzakonskih akata.
- Posljedice problema izazivaju nedovoljan stepen pokrivenosti teritorije izgrađenim kolektorskim sistema i postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda, što dovodi do ispuštanja neprečišćenih otpadnih voda u recipijent (obično površinske vode i zemljište), što za posledicu ima rizik od zagađenja i dovodi do problema u dostizanju standarda koji se odnose na prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u skladu sa Direktivom Savjeta 91/271/EEC.
- Građani mogu biti ugroženi ukoliko se otpadne vode ne tretiraju na adekvatan način, kao i turisti koji posjećuju Crnu Goru. Opštine koje odlažu rješenje pitanja komunalnih otpadnih voda, trpe značajne posledice u sferi turizma i investicija.
- „Status quo“ ili mogućnost „ne činiti ništa“ podrazumijeva da se stvari ostave onakve kakve i jesu. To bi konkretno značilo nepotpunu usklađenost u dijelu planiranja sa relevantnom pravnom tekovinom Evropske unije koja predstavlja uslov koji se mora ispuniti u procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Planom upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) definisano je da u skladu sa Direktivom Savjeta 91/271/EEC o prikupljanju i prečišćavanju komunalnih otpadnih voda 37 definisanih aglomeracija, budu opremljene postrojenjima za

prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i adekvatnim kolektorskim sistemima sa krajnjim rokovima opremanja za glomeracije iznad 50 000 ES do 2031. godine, odnosno za aglomeracije između 15 000 ES i 50 000 ES do 2033. godine i za aglomeracije ispod 15 000 ES do 2035. godine.

- Zajedničkom pregovaračkom pozicijom Evropske unije za poglavlje 27-Životna sredina i klimatske promjene, zatražen je prelazni rok za implementaciju Direktive Savjeta 91/271/EEC o prikupljanju i prečišćavanju komunalnih otpadnih voda 2035. godina.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Jedini način uređenja pitanja komunalnih otpadnih voda je usvajanje adekvatnog planskog dokumenta koji će omogućiti sprovođenje mjera i implementaciju obaveza definisanih po 91/271/EEC Direktivi o prikupljanju i prečišćavanju komunalnih otpadnih voda do 2035. godine. "Status quo" se za rješenje ovog problema ne može uzeti kao prihvatljiva opcija, jer se radi o ključnim pitanjima koje treba urediti na način da se obezbijedi potpuna i efikasna implementacija. Takođe, ovo je i jedini način za potpuno usklađivanje sa standardima EU u oblasti komunalnih otpadnih voda.

- Obaveza donošenja Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama (2020-2035) predviđena je Programom rada Vlade za 2019. godinu. Ova obaveza je prepoznata i u Zajedničkoj pregovaračkoj poziciji Evropske unije za poglavlje 27-Životna sredina i klimatske promjene.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Direktno pozitivan uticaj Plan će imati na građane u opštinama i turiste, dok u širem kontekstu pozitivan uticaj realizacije mjera iz propisa odraziće se na čitavu Crnu Goru i region, naročito u dijelu turizma i investicija. Implementacija mjera iz Plana izazvaće određene troškove i kao takvi imaju određeni uticaj na budžet jedinica lokalne samouprave i na građane jer je očekivano da može doći do povećanja cijene vode (nivo povećanja regulišu drugi propisi). S druge strane opštine i građani realizacijom mjera iz Plana mogu očekivati veće prihode u turizmu i investicijama.

- Sve pozitivne posljedice donošenja ovog Plana opravdavaju troškove koje će stvoriti jer se radi o zaštiti zdravlja ljudi i životne sredine kroz neminovno dostizanje standarda u oblasti komunalnih otpadnih voda sa pravnom tekovinom Evropske Unije.

- Donošenje ovog Plana sa sobom nosi podsticaj za preduzetništvo i nova zapošljavanja, s obzirom da će se u periodu do 2035. godine raditi na projektovanju i izgradnji PPOV-a i kanalizacione mreže, upravljanju radom sistema, monitoringu i sl. Na postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda će trebati zaposliti adekvatno osoblje. Takođe, može se reći da i opštine i privredni subjekti, postaju konkurentniji na tržištu ukoliko imaju riješena pitanja iz domena otpadnih voda. Takođe, Država postaje konkurentnija na tržištu kao turistička destinacija.

- Usvajanje Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama nije prepoznato kao biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori do 2035. godine, podrazumijeva 472 miliona € iz kojih će se potpuno izgraditi postrojenja za tretman komunalnih orpadnih voda i proširiti kanalizacioni sistemi u svim prepoznatim aglomeracijama (37). U strukturi finansiranja predviđeno je učešće EU fondova (bespovratnih sredstava) 255,4 miliona € (54%), dok su nacionalna sredstva predviđena kroz (Državni budžet, lokalne budžete, Eko fond), predviđeni u iznosu od 201 milion € (43 %) i ostali izvori (krediti, bilateralna..).
- Obezbeđenje finansijskih sredstava za implementaciju Plana, nije predviđeno jednokratno, već u višegodišnjem periodu do 2035. godine.
- Planom su predviđene međunarodne finansijske obaveze u učešću od 255,4 miliona € do 2035. godine. Naime smatra se da će se ulaskom Crne Gore u EU, procenat iz strukturnih fondova povećati u ukupnom iznosu u cilju implementacije obaveza definisanih po 91/271/EEC Direktivi o prikupljanju i prečišćavanju komunalnih otpadnih voda.
- Za projekte iz oblasti komunalnih otpadnih voda svake godine vrši se planiranje finansijskih sredstava u bužetu u zavisnosti od potpisanih ugovora u toku određene godine.
- Usvajanjem Plana ne proizilazi obaveza donošenja podzakonskih akata.
- Implementacijom mjera iz Plana pored rashoda vezanih za projektovanje i izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže, ostvariti će se prihod za Budžet Crne Gore, kroz prihode iz turizma i investicija (indirektno).

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi Predloga Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama (2020-2035) korišćena je eksterna ekspertiza. Izrada Dokumenta realizovana je uz podršku Instrumenta za pretpristupnu podršku Evropske unije (IPA) u okviru Operativnog programa za regionalni razvoj za 2012-2013 obezbjedjena kroz projekat "Revizija Master planova za otpadne vode i pripremu prvog Nacrta plana za implementaciju specifične direktive (DSIP) za Direktivu o komunalnim otpadnim vodama 91/271/EEC". Ukupna vrijednost projekta je bila € 299.000 i u izradi Plana je učestvovalo više međunarodnih eksperata koje je angažovala firma koja je dobila da uradi Plan nakon sprovedenog tendera (Agreco).

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma je uputilo javni poziv naučnoj i stručnoj javnosti, naučno-istraživačkim ustanovama i ustanovama visokog obrazovanja, privrednim subjektima, nevladinim organizacijama, građanima i svim zainteresovanim subjektima, za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu, u periodu od 31. maja do 25. juna 2019. godine.
- Na tribini koja je održana, 21. juna 2019. godine u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma, bili su prisutni predstavnici: Udruženja za unapređenje vodosnabdijevanja, tretmana i odvođenja otpadnih voda Crne Gore, DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, jedinica za implementaciju projekata u komunalnoj oblasti ("Vodacom" DOO i "Procon" DOO), Regulatorne agencija za energetiku, Ministarstva održivog razvoja i turizma i eksperti koji su bili uključeni na izradi Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) i Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu. Takođe, Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog Plana na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija svim nadležnim ministarstvima i institucijama, uključujući opštine.
- Od strane zainteresovanih nije bilo sugestija i komentara suštinskog karaktera, većina sugestija se svodila na detaljniji opis posla nekih institucija u oblasti komunalnih otpadnih voda (RAE, PIU), kao i na pitanja koja su u nadležnosti drugih oblasti. Većina sugestija koja se odnosila konkretno na Nacrt Plana je prihvaćena.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
 - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Prepreka za implementaciju Plana nema u dijelu administracije, ali svakako će biti izazov imajući u vidu neophodnost jačanja kapaciteta na državnom i lokalnom nivou u dijelu sprovođenja procedura vezanih za implementaciju, kao i u obezbjeđivanju finansijskih sredstava.
 - Potencijalne prepreke u implementaciji mjera iz predmetnog Plana mogu biti nedostajuća finansijska sredstva na nivou jedinica lokalne samouprave i neophodnost realizacije pripremnih aktivnosti na realizaciji projekata, koje se mogu minimizirati dobrim i pravovremenim planiranjem svih pojedinačnih aktivnosti.
 - Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva su broj stanovnika povezanih na kanalizacionu mrežu, dužina novoizgrađene kanalizacione mreže, broj postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda, iznos finansijskih sredstava i sl.
 - Ministarstvo održivog razvoja i turizma će pratiti implementaciju Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama (2020-2035) i o tome redovno izvještavati Vladu Crne Gore.

Podgorica, 03.07.2019. godine

